

Tárgytematika

Kutatási alapismeretek a szociális munkában

NGB_SM008_3

Tárgyfelelős neve: dr. Csizmadia Zoltán

Félév: 2013/14/1

Beszámolási forma: Vizsga

Tárgy heti óraszám: 2/0/0

Tárgy féléves óraszám: 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA

Tartalmi és félévi feldolgozásra vonatkozó információk

A tárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a társadalomtudományi vizsgálódás módszertani alapjaival, a lehetséges kutatási stratégiákkal és az ezekhez kapcsolódó technikákkal annak érdekében, hogy

- a megismert technikákat képesek legyenek alkalmazni szociális munkásként végzett kutatásaik során,
- e technikák alkalmazásával gyakorló szociális munkásként jobban megismerhessék klienseik helyzetét,
- felkészüljenek a diplomamunkához végzendő hallgatói kutatásukra.

Elsajátítandó ismeretek, fejlesztendő képességek, készségek, kompetenciák:

A társadalomkutatási technikák önálló, egyéni és társas alkalmazásának képessége, értő adatelemzés.

TANTÁRGY TARTALMA

A kurzus során az alábbi témakörök feldolgozására kerül sor:

- A kutatás megtervezése és előkészítése. A kutatási probléma megfogalmazása. Hipotézis. A kutatási terv; a kutatás folyamata. Alapsokaság és mintavétel
- Adatgyűjtés beavatkozás nélkül. Lehetséges adatforrások: statisztikai adatok, adattárak, szövegek, dokumentumok elemzése
- A megfigyelés, mint módszer.
- Az interjú technika.
- Kérdőíves adatfelvétel. Kérdőív szerkesztés.
- Az adatok feldolgozása, adatrögzítés, adatbázis létrehozása.
- Az eredmények értékelése. Mérőszámok, változók közötti kapcsolat.
- A témák feldolgozása után a 10. héten a Zárthelyi dolgozat írása.
- Az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazása csoportos munkában: a vizsgafeladat kidolgozása (11.-14. hét)

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Rendszeres és esetlegesen alkalmi konzultációk időpontja és helyszíne:

Konzultációra lehetőség van az órákon, illetve azok után, valamint a hivatalosan meghirdetett konzultációs időben, de egyénileg egyeztetett időpontokban is.

Számonkérési és értékelési információk (tantárgyi követelmények)

A foglalkozásokon való részvétel kötelező, háromnál több óráról való igazolatlan hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

Feladatok a félév során:

1) A hallgató válasszon ki az Egyetemi Könyvtárban egy szakunkon a korábbi években készített szakdolgozatot, vagy egy bármely felsőoktatási intézmény szociális képzésében készített diplomadolgozatot, és az alábbi kérdések megválaszolásával azt egy házi dolgozatban elemezze. A dolgozat terjedelme: 5–8 oldal. A dolgozatok nyomtatott formában való beadásának határideje: **2010. október 19.**

Feldolgozásra váró kérdések:

- Mi volt a kutatás témája?
- Milyen módszerrel vizsgálta a szerző a témát?
- Hogyan operacionalizálta a szerző a témát?
- Mi volt a kutatási hipotézis?
- Milyen módszerekkel végezte a kutatást?
- Mekkora mintán végezte a kutatást? Hogyan választott mintát?
- Fejtse ki véleményét a kutatás egészéről, mindenekeelőtt arról, hogy mennyiben sikerült választ adni a kutatás kérdésére?

A hallgató a munka megkezdése előtt lehetőleg ismerkedjen meg „A szakdolgozat és záróvizsga szabályai” c. dokumentummal, és az abban foglaltak teljesítését is figyelje meg a dolgozat elemzése során.

2) 0,5-1 órás megfigyelés, a tapasztalatokról feljegyzés készítése nyomtatott formában.

3) Életútinterjú készítése nagyszülővel, hallgatótárssal, ismerőssel. Az interjú dokumentálása nyomtatott formában.

4) Zárthelyi dolgozat

November 9-én a hallgatók zárthelyi dolgozatot írnak, melyben számot adnak a társadalomtudományi kutatás alapfogalmainak ismeretéről.

5) 4 fős csoportok alkotása, a vizsgafeladat kidolgozása, azaz az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazása csoportos munkában a 11. oktatási héttől kezdődő órákon.

A félévközi követelmények(f-es tárgyak, gyakorlatok) teljesítésének értékelésére használt rendszer (pontozási rendszer, osztályzat, megfelelt-nem felelt meg stb.):

- Házi dolgozat értékelése: megfelelt – nem felelt meg
- Zárthelyi dolgozat értékelése: megfelelt – nem felelt meg. A zárthelyi dolgozaton legalább 60%-os teljesítményt kell nyújtani a megfelelt kategóriához.

A vizsgára bocsáthatóság (aláírás) feltételei és azok pótlásának lehetőségei:

Házi dolgozat elkészítése, megfigyelés, életútinterjú készítése, valamint egy zárthelyi dolgozat legalább 60%-os teljesítése. A házi dolgozat beadása **október 19-ig**, illetve a zárthelyi dolgozat megírása **november 9-én**. A házi dolgozat utólagos beadására egyéni egyeztetés alapján van mód. Sikertelen zárthelyi dolgozat pótlására november 16-án van mód.

A vizsga módja (írásbeli, szóbeli, gyakorlati, vegyes, stb.): csoportos prezentáció

A félévvégi érdemjegy meghatározásának szabályai(pontozási rendszer, félévközi teljesítmény figyelembevétele, stb.):

Az értékelés 1–5-ig terjedő érdemjegy formájában történik vizsga alapján.

A vizsga a csoportosan készített kutatás bemutatása, védeése. A vizsgán a 4 fős csoportok valamennyi tagjuk szereplésével prezentálják kutatási projektjüket, mely tartalmazza:

- A vizsgált kérdés pontos leírását
- A kutatás célkitűzéseit
- A módszerválasztás indoklását
- A témához kapcsolódó irodalomjegyzéket az egyes publikációk felhasználhatóságára vonatkozó jegyzetekkel kommentálva
- Az interjúvázlatot/kérdőívet
- A felmérés körülményeit
- Az eredmények értékelését
- Egy áttekintő táblázatot arról, hogy a projekt mely része elsősorban ki(k)nek a nevéhez fűződik.

A hallgatók szabadon alapíthatják meg a 4 fős csoportokat, melyekben az érdeklődési körüknek megfelelő témakörben felmerülő valamely probléma módszeres megismerésére dolgoznak ki kutatási tervet. A hallgatók választhatnak teljesen önálló témát, de választhatnak a tanszék szakdolgozati témajavaslati listájáról is.

A csoport a vizsga **előtt egy héttel** köteles leadni a prezentáció alapjául szolgáló tanulmányukat. A vizsgán közös szóbeli prezentációra kerül sor kb. **20 perc** terjedelemben. A csoportok részt vesznek egymás prezentációján, kérdéseket tehetnek fel, észrevételezhetnek stb. Az oktató ezen véleményektől függetlenül értékeli a prezentáló csoport munkáját.

A hallgatói csoportok egyes tagjai **nem azonos érdemjegyet kapnak**, amennyiben nem azonos mértékben járulnak hozzá a csoport teljesítményéhez. A csoportok javaslatot tehetnek tagjaik érdemjegyére

KÖTELEZŐ IRODALOM

Kötelező irodalom:

Héra Gábor – Ligeti György (2005) Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Osiris, Budapest.
Andorka Rudolf (2006) Bevezetés a szociológiába. Második javított és bővített kiadás. Szerk.: Spéder Zsolt. Osiris, Budapest. A szociológia módszertana c. fejezet 97–114. o.

Ajánlott irodalom:

Babbie, Earl R. (2000) A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest.
Bögre Zsuzsa (2003) Élettörténeti módszer elméletben és gyakorlatban. In: Szociológiai Szemle. 1. 155–168. o.